

Sevim Akyürek Arkeolog

Ortaçağdan Günümüze Biel Evleri

Biel Neuhaus Müzesi farklı bir serginin açılışını yaptı. Biel'in ortaçağdan günümüze kadar ki en önemli 13 evin tarihini anlatarak bir döneme tanıklık ediyor. Çok sayıda fotoğraf, kartpostal, televizyon programları ve afişlerle zenginleştirilen sergi 13 Şubata kadar gösterime devam edecek.

Yeni bir şehri ziyaret ettiğimizde cadde ve sokaklarda gördüğümüz tarihi evle; bize o ülkenin geçmişi hakkında tanıklık eder. Çatı biçimleri, kapı işlemleri, çeşme yapıları, sokak lambaları, bahçeleri ile o ülkenin ve aynı zamanda üzerinde yaşayan insan özelliklerini de anlatır. Bu eski evlerde kim bilir ne güzellikler veya ne sıkıntılar, acılar yaşandığını, çeşmelerde nasıl bir zamanın geçirildiğini bir an düşünürüz.

Sergi; önce 20. yüzyılda yapılmış Biel'e özel binalardan yola çıkarak, geçmiş tarihlere doğru yol alırken en son tarih olan 12 yüzyıla geliyorsunuz ve sergi son buluyor. Dönüşte 12 yüzyıldan başlayarak dolaşıp günümüz Biel'ine geliyorsunuz. Gerçekten böyle sine sergi hem ilk hemde zor ama özenli bir çalışma olduğu da gezerken anlaşılıyor.

1225 yılında Biel. Basel'a bağlı bir prenslikti. 1275 yılında Rudolf von Habsburg tarafından özgürlüğüne kavuşturularak bağımsızlığını ilan etti. 1390 yılında 100 ev ve 500 insanı ile 1469 yılında bugün ki Altstadtta ilk okulunun açılışını yaptı. 14 yüzyılda bugün ki **Dafourschulhaus** binası manastır olarak kullanıldı. Daha sonra lise, hastane ve manastır olarak bölümlere ayrıldı. 1830 yıllarında çok sayıda politik göçmenlerin gelişi ile bu bina da onlara yer ayrıldı. 1867 yılında manastır bölümü kapatılarak erkek ve kız okulları olarak ayrı binalarda eğitime başlandı. Günümüzde de bu okul, yetkinlere dil dersi verilen alan olarak kullanılmaktadır.

1564 yılında nüfusun hemen yarısı olan 1200 kişi vebadan öldü. Şehirde halkın çoğu üzüm yetiştiriciliği ve çeşitli el sanatları yapımı ile uğraş tılar. 1747 yılında Pasquart'ta ilk Hindistan kumaş dokumacılığına başlandı. 1798 yılında Fransız askerlerin gelmesi ile şehrin fransız bölgesi kuruldu. Bu döneme ait konu alınan bina **Krone** adı verilen bir misafirhane. Biel gölünün tarihi ve doğal güzelliği, Jura'ya gelen çok sayıda sanatçı ve turist bu otelde kaldı. 1779 yılında bu otelde kalan Goethe, "Briefen über die Schweiz" da Krone' den temiz odaları ve mobilyaların estetiği hakkında bilgi vermektedir. Bugün bu bina Biel Kültür Başkanlığı olarak kültürel etkinliklere ayrılmıştır. Döneme ait mimar ve heykeltıraş Laurent Perroud'un (1584 yılında öldüğü tahmin ediliyor) heykeli, 1579 yılına ait Krone ait levha bugün Biel Tarihi Eser Koleksiyonları'nda koruma altına alınmıştır.

16 yüzyılda Biel'de bulunan çok sayıda ki meslek örgütlerinin örgütlenerek dernek kurdukları görülüyor. Bu döneme tanıklık eden ev ormancılarının toplantı binası olarak kullandıkları **Zunft** sergide değer bulmuş. At bakıcılığı, ayakkabıcılık, orman çalışanları, Altın, saat, kiremit yapımcıları, kasaplar fırıncılar üzümcülükle geçimini sağlayanlar, balıkçılık la uğraşanlar şehirde diğer şehirlerden farklı olarak politik ve askeri örgütlenmeleri başlattılar. Bugün bina yeni restorasyon ile sanatevi olarak gezilecek önemli binalardan biridir.

13. yüzyılda şehir Basel prensliğinde ayrıldığında şehir yıkım ve yangın gördü. 1589-91 yılında silah deposu olarak kullanılan bina bugün Theater olarak kullanılmaktadır. 1842 yılında ilk iki katı tiyatro binası olarak kullanıldı. Bugün 1927 yılından beri Biel-Solothurn şehir tiyatrosu olarak oyunlar düzenlenmektedir. Bina ilk defa 1879 yılında renove edilmiştir.

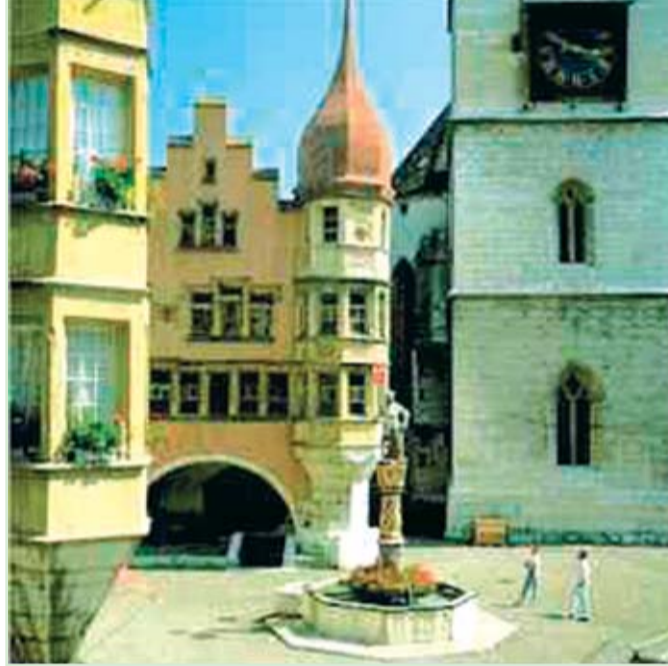
Rockhall

1692-1694 yılında barok tarzında yapılmış olan bina ingilizce adı ile tanınmaktadır. Herrenhaus Beylerevi anlamında olan bina birçok sanatçı ve saat fabrikatörlerine ev sahipliği yapmıştır. 1787 yıllarında Avrupadan çok sayıda simyacı sessiz, sakin İsviçre'yi

keşfettiklerinde bu evde misafir olmuşlardır. 1956 yapılan halk oylamasında bu binanın Kültür işlevi görmesine karar verildi. 1980 yılında restore edilen bina, tarihi ve mimari özelliği ile Biel evleri arasında önemli bir yeri vardır.

Das Haus an der schmiedengasse 10

Schmiedengasse 1700 yıllarında soylu kişilerin oturduğu sakağın adıdır. 10 numaralı bu evde Familie Wyttenbach, çok sayıda resmi görevliler, Abraham Scholl ve kardeşi Moser Scholl oturdu. 19. yüzyılda oturan Georg Fiedrich Heilmann (1785-1862)

Biel Altstadt

Almanya'nın Hessen şehriden gelerek bu eve yerleşti. Ve kitap basım işlerinde çalıştı. Renkli bir kişiliği olan F. Heilmann bu evde çok işler yaptı. Oğlu Niklaus Halle ve Heideberg üniversitelerinde hukuk ve kitapçılık üzeri ne eğitim verdi, Biel de oturan Elisa Haas ile evlenerek bu binada oturdu. Friedrich Heilmann şehirde görevli iken bu binada 1815 Viyana Kongresi yapıldı. Değişik uğraşları olan Friderich Heilmann İtalyada arkeoloji

Biel Tiyatro Binası

eğitimi aldıktan sonra Schmiedengasse 4 nolu evde oturdu. Sadece kışları oturduğu bu evde yazlarını Belevue, Port ve Rontchatel'de geçirdi. 1846 yılında 10 numaralı eve taşınarak çok sayıda politik, sanatsal ve kültürel çalışmalarda bulundu. 1862 yılında bu evde öldü 1813 yılında Fransız askerleri Biel'e geldi ve şehrin fransız bölümü kuruldu. Bir yıl sonra Avusturya ve Rus askerleri geldi, 1815 yılında Biel'de ünlü viyana kongresi yapıldı. 1818 yılında sadece Altstadtta 2152 kişi oturmaktaydı. 1842 yılında Tekstil şehri olarak bilinen Biel'de tüm işletmeler kapandı. 1842 yılında Biel saat merkezi olma yoluna girdi. Şehrin fransız bölgesinde de yeni saat fabrikalarının açılması ile biel adım adım büyü meye başladı. 1873 yılında Museum Schwab'ın açılışı 1880 yılında toplam nüfusu 16 579 oldu. 1884 yılında Biel'de ilk telefon bağlantısı sağlandı.

Das Bloeschhaus

Evin sahibi ve yapımcısı Peter Huber- Verdan (1772-1839) kumaş fabrikatörü idi. Gurzelen'de Hint kumaş fabrikasını inşa ederek politik yaşama geçerek belediye başkanlığına kadar yükseldi. 1840 yılında satılan ev bugün yeşillikler içinde özel inşaatı ile bugün Stadtpräsident otumaktadır.

Der Gaskell

Biel'de 8.3. 1862 yılında aydınlanma amacı ile kurulan Gaskell daha sonra gaz fabrikası işlevi gördü. 1937 yılında kapandı. Elektrikğin yaygınlaşması, yeni fabrika binaların yapımı Gaskell'in işlevini yitirdi. Dünyada hakim olan 1968 rüzgarı Biel'den de geçti. Birçok etkinlik yapılması için gençlerin politik merkez yeri olarak kullandığı yer bugün otonomcu gençlerin toplanma yeridir.

Das Restaurant Paradisli

Maggingen Biel'in 900 metre yükseklikte bulunan küçük bir köyü. Spor akademisi ile tanınan köyde 1877 yılında turizm için bir otel açıldı. Aynı zamanda gezinti yolları ve dinlenme evi ile ünlü. 1887 yılında yapılan Seilbahn 1681 metre ile bir zamanlar en uzun olma özelliğini taşımaktaydı. Maggingen - Bahn'ın açılışından hemen sonra yan tarafına bir Restorant Paradisli açıldı. Bir çeşit tahta mimari ile tipik İsviçre evi özelliğini taşımaktadır. 1976 yılında yeniden restore edildi. Paradisli 1892 yılında akrobat ve Müzikçi Adrien Wettach (1880-1959) ün saldı.

Fachhochschule für Technik und Informatik

Bugün hizmet vermekte olan Teknik ve İnformatik yüksek okulu bir zamanlar Saatçilik okulu idi. Biel'de gelişmekte olan saatçilik merkezine bir saat okulu da gerekiyordu. Bina gravür ve estetik görüntüsü ile ilgi çekmektedir. 1900 yılında saat okulunun taşınması ile Kanton Teknik Okulu adını aldı.

Bahnhof

Biel'in bir saat merkezi olması demiryollarının gelişimini sağladı. Biel'in ilk Bahnhofu bugünkü Zentralplatz'da inşa edildi. Bugün ki Bahnhof 1913 yılında mimar Friedrich Moser ve Heinrich Schürch tarafından Yapıldı. Bahnhofun bekleme salonunda duvar resimlerini yapan sanatçı Philippe Robert. Duvar resimlerinde " Tanz der Stunden, Alterstufen des Menschen, Zeit und Ewigkeit ve Die Jahreszeiten " konu edinilmiş. Günlük 45 bin kişiye hizmet veren Bahnhof 2008-2010 yılları arasında 10 milyon frank harcanarak modern bir görünüme kavuştu.

Volkhaus ve Hotel Elite Kızıl Biel

1919 ve 1921 yıllarında Biel'de yapılan belediye ve başkanlık seçimlerini dönemin sosyalist Sosyal demokrat Partisi'nin alması ile Biel bu isimle anılmıştır. Şehir başkanı Guido Müller 1941 yılına kadar başkanlığını sürdürmüştü. Bu dönem Biel Bahnhof'una yeni bir modern yüz kazandırılmış. 1919 yılında kurulan Volkhaus'un mimarı Eduard Lanz. Tam karşısında şehrin bir saatçilik merkezi olmasından dolayı bir otel inşa edilmiş. Halen aynı bina otel olarak kullanılmaktadır. Volkhaus'un yerinde bugün " Rotonde" adında bir restoran yer almaktadır. Sergide bu döneme ait açılan özel bir yerde Sosyal demokrat partisine ait afişler, 1 Mayıs gösterileri ve işçi yürüyüşlerine ait çok sayıda fotoğraf, parti üye defterleri gösterilmektedir.

Kongresshaus

ikinci dünya savaşından sonra Biel'de yapılan bir bina örneği. Konferans ve yüzme havuzlarının yan yana olduğu bina mimar Max Schlup'a ait. 1965 yılında yanında bulunan yüksek bina ile 1966 yılında yüzme havuzu hizmete açılmış. Zamanında avrupa'nın en yüksek asılı tavanı olarak ün yapmış ve toplam 29 milyon franka mal olmuştur.